

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2278205
Steller: S. Spekkels/ W. van Dongen/ D. Leek
Datum commissie: 14 oktober 2025

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: K. Hakhoff
E-mail: S.Spekkels@hoorn.nl

Onderwerp

Beleidskeuzes Rondkomen 2026–2030 – keuzemogelijkheden voor ondersteuning

Agendering

Ter meningsvormende bespreking in de Algemene Raadscommissie

Bijlagen

1	Financieel kader
2	Uitwerking keuzemogelijkheden
3	

Vragen van het college aan de raadscommissie voor de meningsvormende bespreking zijn

1. Welke van de keuzemogelijkheden vindt u passend én realistisch om ruimte te maken voor de gewenste accenten (preventie, beter bereik, toegankelijke hulp en eenvoudige regelingen)?
2. Een van de keuzemogelijkheden die voldoende middelen vrijmaakt is het aanpassen van de ondersteuning bij zorgkosten: van een collectieve zorgverzekering naar een regeling voor hoge zorgkosten. Wat zijn uw gedachten bij deze keuze?
3. Welke randvoorwaarden vindt u belangrijk voor de verdere uitwerking van het beleidsplan Rondkomen 2026–2030?"

Samenvatting

Het huidige beleid Rondkomen loopt eind 2025 af. Voor de periode 2026-2030 werken we het beleid bij. We bouwen voort op de bestaande koers, met aandacht voor preventie, beter bereik, meer samenwerking en scherpere sturing op effect. Niet alle keuzes liggen opnieuw ter discussie.

Het budget staat onder druk. Zonder keuzes ontstaat in 2029 een tekort van € 130.000 per jaar. Met uitvoering van de beleidsaccenten loopt dit op tot € 293.000 per jaar. Daarom vraagt het college de raad om richting te geven.

Het college legt zeven keuzemogelijkheden voor. Deze verschillen in impact en in financiële ruimte. De raad bepaalt welke keuze worden meegenomen in het beleidsplan Rondkomen 2026–2030. Geen van de keuzes is zonder gevolgen: ze vragen altijd om een zorgvuldige afweging tussen financiële ruimte en steun aan inwoners. De keuzes die u maakt bepalen of en hoe we de extra inzet kunnen uitvoeren. Extra inzet betekent dat we meer doen op preventie, bereik, eenvoudige regelingen en toegankelijke hulp. Daarmee leveren we meer resultaat voor inwoners.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Het huidige beleid Rondkomen loopt af. Op 6 mei 2025 heeft de raad ingestemd met de accenten voor de nieuwe periode: meer preventie, beter bereik, toegankelijke hulp en eenvoudige regelingen. Daarmee is de koers grotendeels bepaald. Dit voorstel gaat daarom niet over een volledig nieuw beleidskader, maar over keuzes binnen de beschikbare financiële ruimte.

Het budget voor Rondkomen al geruime tijd onder druk. Bij ongewijzigd beleid ontstaat er een structureel tekort van € 133.000 per jaar. Voor de gewenste prioriteiten, is nog eens minimaal € 160.000 per jaar extra nodig. Daarmee loopt het tekort op van € 180.000 in 2026 tot € 293.000 in 2029. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat de ombuiging van € 400.000 op bewindvoering uit 2021 de afgelopen vier jaar niet haalbaar bleek. Daarnaast is een deel van de voorzieningen wettelijk verplicht en andere vallen onder aanvullend beleid. Omdat niet alles kan worden uitgevoerd binnen de beschikbare middelen, zijn keuzes noodzakelijk.

Belang

Het doel is dat inwoners kunnen rondkomen, nu en in de toekomst. De keuzes raken direct aan de zorgplicht van de gemeente voor inkomen en bestaanszekerheid. Dat is deels wettelijk vastgelegd, maar vraagt ook om politieke keuzes in hoe we dit lokaal invullen.

Centrale vraag

Welke van de voorgelegde keuzemogelijkheden wilt u meegeven voor het beleid Rondkomen 2026 - 2030?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Meer inwoners krijgen op tijd de juiste hulp. We zetten daarbij in op preventie, samenwerking en ondersteuning. Met een toegankelijke aanpak proberen we geldzorgen te voorkomen, pakken we schulden aan en bieden we uitzicht op een schuldenvrij bestaan. Zo versterken we rondkomen, bestaanszekerheid en meedoen.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Geen armoede is doel nummer één van de Global Goals.

4. Kaders

Het beleid is gebaseerd op wetgeving en lokale beleidsstukken (zie onderstaand overzicht). Tijdens de meningsvormende commissievergadering van 6 mei 2025 zijn er aandachtspunten meegegeven.

Wettelijke basis

Wetgeving	Wat regelt het
Participatiewet	Regels voor bijstand en inkomensondersteuning
Burgerlijk wetboek (Boek 1)	Regels voor beschermingsmaatregelen (zoals bewindvoering)
Gemeentewet	Artikel 108 maakt het voor gemeente mogelijk om lokaal aanvullend beleid in verordeningen vast te leggen.
Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening	Regels voor schuldhulp en vroegsignalering

Beleid en aanvullende kaders

Document/ Regeling	Wat staat erin?
Beleidsvisie Rondkomen 2021 - 2025	Visie op preventie, vroegsignalering, inkomensondersteuning, hulp bij schulden en beschermingsmaatregelen.

Beleidsvisie Integrale Schuldhelpverlening 2022 - 2025	Uitwerking van het beleid schuldhelp.
Verordening en beleidsregels (2021 – 2023)	Regels over schuldhelpverlening, bijzondere bijstand, inkomensondersteuning en fraudebestrijding

5. Argumenten

Het beleid Rondkomen moet bijdragen aan het uitgangspunt dat iedereen kan meedoen. We geven we daar invulling aan door inwoners te ondersteunen bij meedoen, rondkomen en vooruitkomen.

We bouwen voort op bestaand beleid: wettelijke ondersteuning, (zoals bijzondere bijstand, schuldhelpverlening en de individuele inkomenstoeslag) en aanvullende voorzieningen (zoals het Meedoenbudget en het Kindpakket). Deze regelingen bieden waardevolle steun aan inwoners met een laag inkomen. Tegelijk stijgen de uitgaven en uitvoeringskosten, terwijl het budget onvoldoende is om zowel de bestaande regelingen in stand te houden als nieuwe accenten te realiseren. De met de raad afgesproken accenten zijn: meer preventie, beter bereik, toegankelijke hulp en eenvoudige regelingen. Voor de uitvoering hiervan is een structurele investering van circa € 160.000 per jaar nodig. Zonder keuzes loopt het tekort vanaf 2026 op tot € 180.000 per jaar en vanaf 2029 tot € 293.000 per jaar.

Uitgangspunt is dat we niet bezuinigen op rondkomen. Tegelijk is er door de bezuinigingstaakstelling geen ruimte om meer geld uit te geven. Dat maakt keuzes noodzakelijk.

Het college heeft daarom zeven keuzes uitgewerkt. Deze gaan over het aanpassen van regelingen, aanscherpen van voorwaarden of verschuiven van prioriteiten. De keuzes raken direct aan de bestaanszekerheid van inwoners, hun vertrouwen in de overheid en het werk van maatschappelijke partners. Alle opties leveren financiële ruimte op, maar brengen ook risico's met zich mee. Veel keuzes kunnen bovendien pas vanaf 2027 worden ingevoerd. Daardoor blijft de druk in 2026 groot en is een tekort mogelijk

Om de opties zorgvuldig te wegen, hanteert het college vijf criteria:

- **Effectiviteit** – draagt de keuze bij aan de financiële bestaanszekerheid?
- **Bereik** – hoeveel inwoners worden ermee geholpen en welke doelgroepen?
- **Uitvoerbaarheid** – is het uitvoerbaar binnen de capaciteit en systemen van de organisatie?
- **Financiële impact** – hoeveel ruimte levert de keuze op, of hoeveel kost het?
- **Bijdrage aan beleidsdoelen 2026–2030** – sluit de keuze aan bij de richting die eerder met de raad is besproken?

De keuzes die u maakt bepalen of en hoe we de extra inzet kunnen uitvoeren. Extra inzet betekent dat we meer doen op preventie, bereik, eenvoudige regelingen en toegankelijke hulp. Daarmee leveren we meer resultaat voor inwoners.

De extra inzet zorgt dat inwoners op tijd hulp krijgen. We signaleren eerder en voorkomen dat geldzorgen groter worden. We bereiken jaarlijks extra huishoudens die nu nog geen gebruik maken van regelingen waar ze wel recht op hebben. Dit verkleint het niet-gebruik en versterkt bestaanszekerheid. We voorkomen problematische schulden en geven inwoners sneller rust en overzicht. Ook maken we regelingen eenvoudiger en de dienstverlening duidelijker, zodat het vertrouwen in de gemeente groeit.

Keuzemogelijkheden in hoofdlijnen

1. Ondersteuning bij zorgkosten aanpassen

De huidige collectieve zorgverzekering sluit niet altijd goed aan bij de persoonlijke situatie van inwoners. Sommige inwoners zijn over verzekerd, terwijl anderen juist geen passende dekking hebben. Door deze regeling af te bouwen, het beëindigen of verlagen, ontstaat financiële ruimte om gericht te

ondersteunen of meer in te zetten op de andere beleidsaccenten. Bij de keuze om de collectieve zorgverzekering te beëindigen, betekent dit voor deelnemende inwoners dat zij geen premiebijdrage meer ontvangen. Daar staat tegenover dat er een nieuwe regeling wordt uitgewerkt, voor een vangnet. Deze regeling is beschikbaar voor inwoners met hoge zorgkosten en een laag inkomen, voor kosten die niet door de zorgverzekeraar worden vergoed. Zo blijft er steun waar dat het meest nodig is en worden middelen doelmatiger ingezet. Dit vraagt om zorgvuldige communicatie en begeleiding, zodat inwoners de overstap goed kunnen maken. Deze keuze levert voldoende financiële ruimte op om het tekort te dekken en vraagt om zorgvuldige communicatie en begeleiding.

2. Inkomensgrens verlagen

Als de inkomensgrens daalt van 120% naar 110% verliezen circa 800 huishoudens toegang tot gemeentelijke regelingen zoals het Kindpakket en Meedoenbudget. Deze keuze levert veel financiële ruimte op en maakt het mogelijk om de extra inzet op bereik en preventie te bekostigen.

3. Verlaging individuele inkomenstoeslag

De individuele inkomenstoeslag kan worden verlaagd met € 50 of € 100 per jaar. Deze toeslag is bedoeld voor inwoners die langdurig een laag inkomen hebben. Circa 900 huishoudens krijgen hierdoor minder financiële steun. Deze keuze levert wel financiële ruimte op, maar afzonderlijk onvoldoende om de gewenste ambities waar te maken.

4. Meedoenbudget volwassenen

Het Meedoenbudget voor volwassenen kan worden verlaagd met € 50 of helemaal worden afgeschaft. Dit budget ondersteunt deelname aan sport, cultuur en sociale activiteiten. Circa 1.500 volwassenen krijgen hierdoor minder of geen budget. Ook deze keuze levert afzonderlijk onvoldoende financiële ruimte op.

5. Kindpakket

Het Kindpakket kan worden verlaagd met € 50 of beperkt door onderdelen te schrappen, zoals zwemdiploma, kermisbudget of laptops. Dit pakket biedt kinderen van gezinnen met een laag inkomen steun bij meedoen. Ook deze keuze levert afzonderlijk onvoldoende financiële ruimte op.

6. Bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand kan strenger worden getoetst, bijvoorbeeld door normbedragen in te voeren. Dit betekent dat inwoners minder vergoed krijgen voor bijzondere kosten. Deze keuze levert mogelijk financiële ruimte op, maar afzonderlijk onvoldoende om het tekort te dekken.

7. Subsidies partners

De subsidies voor partners kunnen opnieuw worden beoordeeld op effectiviteit en doelmatigheid. Dit kan leiden tot verlaging of beëindiging van subsidies en kan betekenen dat er minder toegang is tot laagdrempelige hulp en activiteiten. De opbrengst hiervan is afhankelijk van keuzes per project en afzonderlijk onvoldoende om de ambities te realiseren. Voor deze herijking van subsidies loopt daarnaast een apart traject.

In onderstaand overzicht staan de zeven keuzes kort weergegeven. Een volledige toelichting vindt u in bijlage 2.

Nr.	Keuze	Wat verandert er?	Gevolgen voor de inwoner:	Vrijgekomen financiële ruimte (indicatie)
1	1a) Beëindigen van de collectieve zorgverzekering	1a) Beëindigen en inzet van een nieuwe regeling.	Deelnemers krijgen geen premiebijdrage (van € 240 tot € 360) per jaar meer (Circa 2.000 gebruikers) en moeten een andere zorgverzekering afsluiten. Voor inwoners met een laag inkomen en hoge zorgkosten, wordt een nieuwe regeling uitgewerkt.	€ 460.000
	1b) Verlagen bijdrage aan collectieve zorgverzekering	1b) Verlagen met 50%	Deelnemers ontvangen een lagere premiebijdrage (€ 120 tot € 180) per jaar afhankelijk van het pakket.	€ 330.000
2	Verlagen inkomensgrens	Inkomensgrens van 120% naar 110%	Circa 800 huishoudens verliezen toegang tot gemeentelijke regelingen (op basis van CBS-data zie uitwerking).	Bandbreedte € 675.000 - €825.000
3	Verlagen individuele inkomens toeslag	3a) Verlagen met € 50	Inwoners krijgen € 50 minder toeslag per jaar (Circa 900 huishoudens).	€ 45.000
		3b) Verlagen met € 100	Inwoners krijgen € 100 minder toeslag per jaar (Circa 900 huishoudens).	€ 90.000
4	4a) Stoppen met het Meedoenbudget voor volwassenen	4a) stoppen met het Meedoenbudget voor volwassenen	Volwassenen krijgen helemaal geen Meedoenbudget (€ 100) meer per jaar (Circa 1.500 volwassenen)	€ 135.000
	4b) Verlagen Meedoenbudget voor volwassenen	4b) Verlagen met € 50	Volwassenen krijgen € 50 minder per jaar voor sport, cultuur en ontmoeting (Circa 1.500 volwassenen die het bedrag deels of geheel gebruiken).	€ 30.000
5	Verlagen en aanpassen van het Kindpakket	5a) Verlagen bedrag Meedoenbudget met € 50	Kinderen krijgen minder tegoed (€ 200) per jaar (Circa 1200 kinderen).	€ 43.500
		5b) Afschaffen van het zwemdiploma	Kinderen verliezen vergoeding voor zwemles (Circa 60 kinderen).	€ 55.000
		5c) Afschaffen Kermisbudget	Kinderen verliezen 25 euro kermistegoed (Circa 1200 kinderen).	€ 16.000
		5d) Afschaffen verstrekken laptops	Kinderen komen niet meer in aanmerking voor een laptop (Circa 75 kinderen).	€ 17.500
6	Aanscherpen Bijzondere Bijstand	Strengere toetsing, normbedragen in plaats van werkelijke kosten	Inwoners ontvangen minder of geen vergoeding meer voor noodzakelijke kosten (Circa 2.000)	NNB
7	Herijking subsidies partners	Beoordeling op effectiviteit/ doelmatigheid	Inwoners hebben minder toegang tot laagdrempelige hulp.	Afhankelijk van project herijkingsubsidies

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Voor dit meningsvormende voorstel is geen participatietraject uitgevoerd. Het gaat vooral om keuzes binnen het beschikbare budget. De onderbouwing van het voorstel is mede gebaseerd op landelijke onderzoeken en ervaringen uit andere gemeenten en onze eigen inzichten.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft nog geen directe gevolgen voor het begrotingsresultaat. De zeven keuzes leveren verschillende besparingen op. Deze zijn indicatief. Bij het opstellen van het nieuwe beleidsplan werkt het college dit verder uit.

8. Communicatie

Niet van toepassing. Er volgt een communicatietraject zodra het beleid voor 2026 –2030 is vastgesteld.

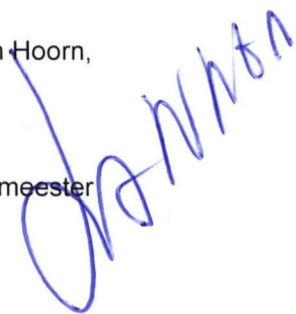
9. Realisatie

Op basis van de richting van de raad werkt het college het geactualiseerde Beleidsplan Rondkomen 2026–2030 uit. Eind 2025 wordt dit plan ter besluitvorming aan u voorgelegd. Na vaststelling van het beleidsplan werkt het college de financiële uitwerking bij en verwerkt deze in de begroting. De uitvoering start in 2026.

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester